



# PRAKTIKUM

## BOLONJE ZA STUDENTE

2019





# UVOD

Iako je od okupljanja evropskih ministara u Bolonji, 19. juna/lipnja 1999. godine prošlo više od 20 godina, studiranje po Bolonji još uvijek ima nepoznanica i različitih tumačenja, koja vrlo često stvaraju nedoumice i/ili konfuzije kod mladih ljudi koji se tek opredjeljuju za izbor studijskog programa i visokoškolske ustanove. Svjedoci smo proizvoljnih tumačenja sistema koji je vrlo jednostavan i jasan, u kojem su propisane norme ponašanja svih učesnika u visokom obrazovanju, samo ih treba implementirati na jedinstven način da bi taj sistem imao smisla.

Ovaj praktikum je namijenjen vama, studentima Univerziteta u Travniku kako bismo vam pomogli da, na jednostavan način shvatite suštinu Bolonjskog procesa i da prepoznate vrijednosti studiranja po Bolonji, kao aktivni sudionici u prostoru visokog obrazovanja.





# ŠTA JE BOLONJSKI PROCES?

Bolonjski proces je naziv reforme visokog obrazovanja u Evropi kojoj je osnovni cilj bio da se izgradi jedinstveni evropski prostor visokog obrazovanja (European Higher Education Area – EHEA). Ovako organizovan sistem obrazovnog procesa trebao bi da dovede do različitih sinergijskih efekata, povećanja konkurentnosti i veće pokretljivosti studenata.

Reforma je započeta čuvenom Bolonjskom deklaracijom, 19. juna 1999. godine, a počiva na nizu dokumenata i deklaracija kojima se daju osnovni principi utemeljenja, izgradnje i djelovanja visokoškolskih ustanova.

Naša zemlja Bolonjskom procesu zvanično je pristupila 19. septembra 2003. godine, kada se obavezala da će raditi na ispunjavanju ciljeva Bolonjskog procesa.







**ŠTA TO ZNAČI  
ZA NAS,  
STUDENTE?**









Bolonjski sistem doveo je do jedinstvenog evropskog prostora visokog obrazovanja. To znači da svi studenti koji studiraju na visokoškolskim ustanovama, na prostoru Evrope, studiraju na isti način prema sljedećim karakteristikama:

- TRI CIKLUSA OBRAZOVANJA
- UČENJE ZASNOVANO NA KOMPETENCIJAMA
- ECTS BODOVI
- MEĐUNARODNA MOBILNOST
- UČEŠĆE STUDENATA U ODLUČIVANJU
- DODATAK DIPLOMI
- CJELOŽIVOTNO UČENJE





# TRI CIKLUSA OBRAZOVANJA

Sistem studija usklađen sa zahtjevima Bolonjskog procesa sastoji se od tri glavna nivoa:

- **I ciklus** ili dodiplomski traje tri ili četiri godine
- **II ciklus** ili diplomski/master traje jednu ili dvije godine
- **III ciklus** ili doktorski traje tri godine

Ovakav sistem, u odnosu na prethodni, vam omogućava da brže dobijete prvu (preddiplomsku) visokoobrazovnu kvalifikaciju i uključite se na tržište rada ili da nakon dodiplomskog studija nastavite dalje školovanje.





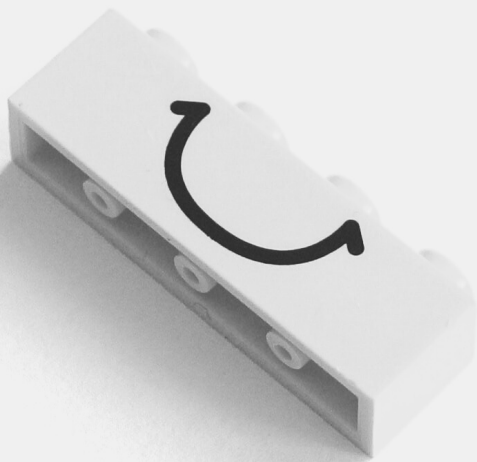


# UČENJE ZASNOVANO NA KOMPETENCIJAMA

U nastavnim planovima i programima jasno se definišu ishodi učenja. To su iskazi kojima se izražava šta vi trebate znati, razumjeti i/ili biti u stanju demonstrirati, nakon određenog perioda učenja.

Ovakav pristup podrazumijeva da se u fokus stave vaše potrebe nasuprot potrebama akademskog osoblja. On također osigurava i vaše pojedinačno osnaživanje, nove pristupe podučavanju i učenju, efikasne strukture podrške i vođenja, te nastavne planove i programe jasnije fokusirane na vas (tokom sva tri ciklusa studija).





# ECTS BODOVI

ECTS bodovi su brojčana vrijednost koja se dodjeljuje predmetima, a da bi se opisao koeficijent vašeg opterećenja prilikom savladavanja predviđenog gradiva. Oni predstavljaju vaš cjelokupan rad, a ne samo vrijeme provedeno na nastavi (*predavanja, praktičan rad, seminari, konsultacije, samostalno učenje, ispiti i druge aktivnosti*).

Prema nivou studija propisan je broj ECTS bodova koje studenti trebaju imati:

- **Dodiplomski studij** od 180 do 240 ECTS bodova
- **Diplomski studij** od 60 do 120 ECTS bodova
- **Doktorski studij** 180 ECTS bodova

Važno je znati da ukupan broj bodova na I i II ciklusu studija mora iznositi najmanje 300 ECTS bodova.

*To u praksi znači da, ako upišete I ciklus u trajanju od 3 godine, ne možete nastaviti studij na II ciklusu u trajanju od 1 godine jer nećete imati dovoljan broj ECTS bodova.*





# MEĐUNARODNA MOBILNOST

Mogućnost studiranja na nekom od (prestižnih) evropskih univerziteta, prilika za putovanje, sticanje novih iskustava i znanja, upoznavanje drugih kultura, sklapanje novih poznanstava...

## ZVUČI VAM PRIMAMLJIVO?

Zahvaljući Bolonjskom sistemu obrazovanja to je sada dostupno i vama!

## ZAINTERESOVANI STE?

Posjetite Ured za međunarodnu saradnju UNT na adresi Aleja Konzula br. 5 u Travniku, kako biste dobili više informacija.







# UČEŠĆE STUDENATA U ODLUČIVANJU

Vi ste ravnopravni partneri i učesnici u procesu obrazovanja na UNT-u, putem:

## VAŠIH PREDSTAVNIKA U SLJEDEĆIM TIJELIMA UNIVERZITETA:

- SENAT UNT-a
- ODBOR ZA KVALITET UNT-a
- NAUČNO-NASTAVNA VIJEĆA FAKULTETA
- ODBORI ZA UPRAVLJANJE I UNAPREĐENJE KVALITETA NA FAKULTETIMA

## VAŠIH (NE)FORMALNIH TIJELA:

- STUDENTSKI PARLAMENT NA NIVOU UNIVERZITETA
- STUDENTSKI PARLAMENTI NA NIVOU FAKULTETA
- STUDENTSKA UDRUŽENJA NA NIVOU FAKULTETA
- DODATNI STUDENTSKI TIMOVI NA NIVOU UNIVERZITETA/FAKULTETA

**UKLJUČITE SE I DAJTE SVOJ DOPRINOS U UNAPREĐENJU  
PROSTORA VISOKOG OBRAZOVANJA.**



# DODATAK DIPLOMI

Dodatak diploma (*engl. Diploma Supplement*) je dokument koji sadrži podatke važne za razumijevanje završenog studijskog programa, a koji nisu navedeni u diplomi, opis ciklusa, vrste studija koju je student završio, prepis ocjena i opis uspjeha studenta, te detaljan opis sistem visokog obrazovanja u Bosni I Hercegovini.

Na osnovu ovih informacija obrazovne ustanove i poslodavci mogu dobiti bolji uvid u vaše kvalifikacije, a vama se olakšava poduzimanje sljedećeg koraka u učenju i karijeri.

Visokoškolske ustanove su dužne svakom studentu nakon završetka programa izdati dodatak diplomi.









# CJELOŽIVOTNO UČENJE

Sigurno ste do sada mnogo puta čuli da učenje traje čitav život. Zbog Bolonjske deklaracije to je institucionalno i moguće!

Cjeloživotno učenje može se ostvarivati u formalnom, neformalnom i informalnom obliku. Na UNT-u ono je prisutno u planiranju i unapređivanju našeg rada, a u cilju razvijanja njegovih koncepata osnovano je udruženje za istraživanje, edukaciju i razvoj NIA.





# ZA KRAJ...

*Ili ipak novi početak*

Bolonjski sistem doveo je do uvođenja novih vrijednosti u obrazovnom procesu, u kojem vi možete i trebate imati aktivnu ulogu.

Iskoristite sve prilike koje vam se nude tokom studiranja i (životnog) obrazovanja, s ciljem ličnog i profesionalnog usavršavanja i napretka.

Ne učestvujete u procesima odlučivanja? Niste bili na programima razmjene?

## **Šta čekate?**

(D)oživite bolonjski proces u svim njegovim segmentima!

Mi ćemo vam nastaviti pružati svu potrebnu pomoć, podršku i resurse, koji će vas osnaživati na tom putu.

Vaš Univerzitet u Travniku



